

1945, juuli

Pidulik õhtu „Tasuleekidega“

21. juuli kujunes teatrile „Estonia“ kahekordseks pidupäevaks. Seekord tõi kokku, et tähistada ülevas meeleolus meie ENSV viienda aastapäeva ja ühtlasi oli õhtu esimese nõukogude ooperi premjääriks. Kahekordne suursündmus viis teatrikülastaja meeldivas ootuselevuses ja erilises pühapäevatuundes meie kassinasse kunstitemp-lisse.

Kui me oleme harjunud sageli kaatuma pärast lavaeeriide kokkuliisemist teatrisaalist kaastoodud muljeid, võib seekord vaid ütelda, et kõik see, mis laval pakuti, oli harukordselt elamuslik ja haarav. Tungimata ooperi detailidesse ja laskumata puhtmõistustliku analüüsimisse, tuleb tunda, et see, mis õhtuhämarusse lahkudes kaasa võeti, oli rõõm kaunist ja sisukat õhtust. Rõõm sellest, et meie seni juba aastaid viljatu ooperipõld on hakanud uut orast kasvutama, mis pole hinnatav üksnes hetkeliselt, vaid on paljutootav kogu meie ooperi arengu perspektiivis.

Uus algupärane ooper „Tasuleegid“ on kahtlemata suursaavutus meie ooperi viljelemises. Peatumata ooperi üksikväärtuste hindamisel, mis jääb järgnevate vaatlemiste ülesandeks, tahaks vaid ütelda tänu muusika-loojale Eugen Kapile, libretto autorile Paul Rummole ja neile, kes olid ooperi lavale-

toomisel tegevad — eelkõige Eino Uulile lavastajana ja Priit Nigula-le muusikajuhina.

Kui lavakunst on kantud kolmest komponendist: autori loomingust, lavastaja tõlgitsusest ja teatripubliku elamuse omistamisest, võime seekord tunda sügavat vastastikust mõistmist kõigi kolme puhul. Isamaasõja raskeil katsumispäevil valasid kirjanik ja helilooja juba aastasadadest kantud viha meie rahva rõhujate vastu teksti ja muusikasse. Mõistes eestlasena oma esivanemate kurbloolist saatust, andis lavastaja parima tahtmise oma rahva võitluse elustamisel vägivalda ja ängistava surve vastu. Ja et see oli õige, mida autorid olid loonud ja lavastaja interpreteerinud, elas teatripublik saalihämaruses sügavasti kaasa sellele, millest kõnelevad sajandid ja mille mälestused ulatuvad veel lähedasse minevikku. Selliselt oli saadud kunstiteos, milles sisu ja vorm pole liitunud üksnes kunstipäraseks tervikuks, vaid mis peaks leidma tee iga eestlase südamesse.

Ooper, mille kandvaks osades olid kaastegevad ENSV teeneline näitleja Elsa Maasik (Saima), Martin Taras (Neeme), Tiit Kuusik (Vambo), Enna Maripuu (Sirje), Benno Hansen (Mehis) jt. võeti publiku poolt vastu kestvate kiiduavaldustega. Rohked lilled laval tänasid näitlejaid ja lavastusosalisi tehtud töö eest. Autorid Paul Rummot ja Eugen Kappi austati laval lillede ja tänava sõnavõttega ENSV rahvanäitleja Ants Lauteri poolt.

KARIN KASK —sk.